

## ۱- زمینه‌های شکل‌گیری طراحی شهری

۱-۱- بشر از همان آغاز تمدن و شهرنشینی خود بر اساس فطرت خویش و به پیروی از آنچه در طبیعت می‌دید تمایل به ایجاد نظم و نظام‌دهی را در آنچه می‌ساخت هدف قرار داد. حرفه‌ی طراحی شهری نیز در چهارچوب همان نیاز کلی انسان به نظم و در پاسخ به نیازهای خاصی از جامعه به وجود آمد (بحرینی، ۱۳۹۱، ۱۱).

می‌توان گفت هدف طراحی شهری مالا همان هدف شهر است. شهرها و یا به عبارت صحیح‌تر مجتمع‌های زیستی به منظور تأمین مقاصد خاص و معینی برای ساکنینشان ایجاد شدند و طراحی شهری می‌تواند به حصول مؤثرتر، مستقیم‌تر و آگاهانه‌تر هدف‌های فوق کمک کند (بحرینی، ۱۳۹۱، ۱۱).

فعالیت «طراحی مجتمع‌های زیستی» به عنوان یک هنر و یا ایجاد اصلاح و تغییر در مجتمع‌های زیستی بعنوان یک عمل انسانی با ایجاد مجتمع‌های زیستی اولیه در ناحیه‌ی بین‌النهرین در حدود ۵۰۰۰ سال قبل از میلاد بوسیله‌ی سومری‌ها آغاز شد. این‌گونه مجتمع‌ها دارای هیچ‌گونه نظام از پیش حساب شده‌ای نبودند و دارای رشد ارگانیک بودند. در این دوره، طراحی شهری به عنوان یک فعالیت آگاهانه، سنجیده و ارادی حقیقتاً وجود نداشته است و نیروها و انگیزه‌های مذهبی، افسانه‌ای، اجتماعی و نظامی مورد توجه قرار می‌گرفت (بحرینی، ۱۳۹۱، ۱۲).

همزمان با پیدایش شهر- کشور در یونان بود که برای اولین بار روش‌های سیستماتیک شهرسازی معرفی می‌شود. با این‌حال شهرهای طراحی شده یونانی با وجود تمام آن نظم و روابط ظاهری که بین ساختمان‌ها دیده می‌شود هرگز بر اساس قوانین و اصول مدرن و آکادمیک شهرسازی و طراحی ساخته نشده بود. در حقیقت تا این زمان یک مجموعه‌ی مدون برای تئوری طراحی شهری وجود نداشت. بجای آن مجموعه‌ای از تصورات و مفاهیم کلی و عملی بود که نشان می‌داد در هر مورد چگونه می‌توان عمل کرد (بحرینی، ۱۳۹۱، ۱۳).

تا این زمان حرفه‌ی طراحی شهری اساساً بعنوان یک هنر عملی مطرح بود. به این ترتیب که اصول و قواعد ساده و عملی هنری را برای طراحی محل مورد نظر، بکار می‌گرفتند (بحرینی، ۱۳۹۱، ۱۳).

خصوصیات دوره‌ی یونان که عبارت بود از امپراطوری و حکومت مقتدر، استثمار بردگان و بوجود آوردن شهرهای کوچک بصورت شهر- کشور، طراحی شهری را در بوجود آوردن سه نوع نظم در این‌گونه شهرها خلاصه می‌کرد: نظم بصری، نظم هندسی، نظم ریاضی (بحرینی، ۱۳۹۱، ۱۳).

یکی از موفقیت‌های عمده در دوران روم، مقیاسی بود که در شهرسازی و طراحی مورد استفاده قرار گرفت. در این دوره، طراحی شهری ایجاد نظم هندسی را بصورت فوق‌العاده تجویز می‌نماید. قرینه‌سازی

خشک و محور سازی هر چه بیشتر مورد استفاده قرار می‌گیرد تا قدرت امپراطوری را منعکس نماید (بحرینی، ۱۳۹۱، ۱۵).

در قرون وسطی شهرهای ارگانیک که دارای نظم طبیعی بوده و بطور خود به خود و تدریجی رشد پیدا می‌کند، شکل غالب شهرهای اروپایی را بوجود می‌آورند. جهت شکل این شهرها به شدت تحت تأثیر مهمترین عامل نظم‌دهنده یا کلیسا قرار می‌گیرد (بحرینی، ۱۳۹۱، ۱۸).

در دوره رنسانس، ایتالیا الگویی را بدعت گذاشت که اساس آن احیاء شکل‌های هندسی کلاسیک یونان و روم باستان بود. برخلاف قواعد خشک و عینی زیبایی شناسی متداول در دوره رنسانس، یونان، اصول نظامی، حاکم بر فعالیت‌های طراحی شهری در این دوره گردید (بحرینی، ۱۳۹۱، ۱۸).

در دوره رنسانس، شهر جنبه هنری پیدا می‌کند و بعنوان یک واحد معماری مطرح می‌شود. در این دوره، بیش از هر دوره دیگری طراحی شهری بعنوان معماری در مقیاس وسیع مطرح می‌شود (بحرینی، ۱۳۹۱، ۱۹).

در دوره باروک، طراحی کلی یا جامع شهر جای خود را به طراحی بخشی یا موردی می‌دهد و معیارها و قواعد خشک و سخت طراحی تا حدود زیادی اهمیت و مطلوبیت خود را از دست می‌دهد. برخلاف گذشته تمایل به فضاهای باز بوجود آمده و فضاهای متراکم و بسته از اهمیت می‌افتد و بالاخره رشد پویای شهر جای رشد ایستا را می‌گیرد (بحرینی، ۱۳۹۱، ۲۰).

در دوره انقلاب صنعتی، دوره جدیدی از بی‌نظمی در مجتمع‌های زیستی و بخصوص شهرهای صنعت‌زده پدید می‌آید که سامان دادن آن از عهده هنرمند و طراح سنتی کاملاً خارج است (بحرینی، ۱۳۹۱، ۲۰).

تا شروع انقلاب صنعتی، طراحی شهری بعنوان یک هنر مطرح بود که متکی به اصول و قواعد خاصی بود که از ارزش‌ها و نیازهای خاص جامعه نشأت می‌گرفت. تا این زمان، مهمترین و متمایزترین نوع هدف‌های طراحی شهری، زیبایی محیط بود (بحرینی، ۱۳۹۱، ۲۲).

۱-۲- اولین برنامه‌ی درسی دانشگاهی این رشته در ایالات متحده آمریکا تحت عنوان «طراحی مجموعه‌ها و مراکز شهری» در سال ۱۹۵۷ در دانشگاه پنسیلوانیا ارایه گردید و متعاقباً برنامه‌ی دوره‌ی «طراحی شهری» در سال ۱۹۶۰ در دانشگاه هاروارد، یعنی جایی که قبلاً در سال ۱۹۲۹، محل تولد اولین رشته‌ی برنامه‌ریزی شهری در آمریکا و به احتمال زیاد در جهان می‌بود، شروع به کار نمود. همچنین در سال ۱۹۵۷، انجمن معماران آمریکا، با توجه به لزوم ایجاد چنین دوره‌ای از طریق تأسیس کمیته‌ی طراحی شهری اقدام به تهیه و نشر مقالاتی در زمینه طراحی شهری نمود (گلکار، ۱۳۹۱، ۶).

عده‌ی کثیری از نظریه‌پردازان طراحی شهری بر این باورند که ریشه‌های این رشته را باید در حرفه‌ی معماری و به طور مشخص در جنبش معماری مدرن جستجو کرد. این صاحب نظران، طراحی شهری را به مثابه‌ی واکنشی در قبال شکست جنبش معماری مدرن می‌دانند و تکوین و رشد آنرا معلول توجه فزاینده‌ی جامعه به واقعیت‌های «تجربه‌ی انسانی شهر» و به طور کلی معلول واقعیت زندگی بشری تلقی می‌نمایند (از جمله جان لنگ) (گلکار، ۱۳۹۱، ۵).

بنابر عقیده‌ی گروه دیگری از پژوهشگران، نیاز مبرم به رشته‌ی طراحی شهری از عدم توفیق حرفه‌ی برنامه‌ریزی شهری در ساماندهی شایسته‌ی محیط‌های مصنوع نشأت گرفته است. (گلکار، ۱۳۹۱، ۵)

شکاف موجود در مرز مشترک مابین حرفه‌های معماری و برنامه‌ریزی شهری و تلاش در جهت ایجاد پل ارتباطی بین این حرفه‌ها از مهمترین علل و دلایل پیدایش طراحی شهری معرفی شده است (گلکار، ۱۳۹۱، ۶).

۱-۳- به طور کلی، عللی را که به ظهور، گسترش و تداوم رشته‌ی طراحی انجامیده است را می‌توان به دو دسته تقسیم نمود: (گلکار، ۱۳۹۱، ۷)

۱-۳-۱- دسته اول: علل متقدم: که همان علل پدیدآورنده‌ی این رشته هستند. علل متقدم از یکسو از خلاء موجود بین حرفه‌های معماری و برنامه‌ریزی شهری و از سوی دیگر به گفته‌ی لینچ از دغدغه‌های جوامع گوناگون در خصوص ارتقای کیفیت زندگی انسان و نقشی که طراحی شهری می‌تواند از طریق «ارتقای کیفیت محیط کالبدی همگانی» در آن داشته باشد، نشأت گرفته‌اند.

۱-۳-۲- دسته دوم: علل متأخر: که باعث تداوم و رواج فزاینده‌ی رشته‌ی طراحی شهری در منظر بین‌المللی شده است. این دسته از علل، عمدتاً ماهیت اقتصادی، سیاسی و فرهنگی دارند. تحت تأثیر این علل، طراحی شهری بعنوان ابزاری جهت نیل به اهداف بخش‌های مزبور به ویژه در جهت رونق و توسعه‌ی اقتصادی - بازرگانی شهرها توجیه شده و تداوم می‌یابد.

طراحی شهری را بعنوان یک تخصص فنی مستقل می‌بایست رشته‌ای جوان تلقی نمود که از عمر آن در مقیاس بین‌المللی تنها پنج دهه می‌گذرد (گلکار، ۱۳۹۱، ۶).

طراحی شهری در ایران، بعنوان گرایش از رشته‌ی شهرسازی از این هم جوانتر است. در واقع با احتساب زمان شروع تدریس شهرسازی در دانشگاه تهران و سپس در دانشگاه شهید بهشتی از نخستین سال‌های دهه‌ی پنجاه هجری شمسی، عمر این رشته در ایران به چهار دهه نیز نمی‌رسد (گلکار، ۱۳۹۱، ۶).

بنابر پژوهش‌هایی که در سال‌های اخیر شده است، علل اقتصادی و مالی از مهمترین علل رواج و رونق طراحی شهری بوده‌اند. یکی از این علل به گفته‌ی دیوید هاروی «رقابت فشرده‌ی بین شهرها» در جهان توسعه یافته است. بسیاری از این شهرها، طراحی شهری را برای رونق بخشیدن به کسب و تجارت مفید تلقی می‌کنند و مابین ارتقای وضعیت اقتصادی شهری و ایجاد یک سیمای شهری مطلوب به نوعی

ارتباط دست یافته‌اند. در واقع ساختار و فرم شهری وسیله‌ای برای جذب سرمایه و طبقات اجتماعی خاصی از مردم شده است. این نقطه‌ی توجه اقتصادی که امروز گسترش یافته است، در برنامه‌های طراحی شهری دوران متقدم «دهه‌های ۱۹۵۰ تا ۱۹۷۰» غایب بوده است (گلکار، ۱۳۹۱، ۷).

عامل سیاسی، هنوز برخلاف عامل اقتصادی، نتوانسته است نظر اکثریت کارگزاران شهری و سیاست‌گذاران کشورهای مختلف را به خود جلب نماید و هنوز نقشی که کیفیت خوب طراحی شهری شهرها می‌تواند در ارتقای وجهه‌ی سیاسی یک کشور، از نظرگاه جهانیان ایفا نماید، کاملاً مورد توجه قرار نگرفته است (گلکار، ۱۳۹۱، ۸).

خانه شهر سازان ایران

## ۲- تعاریف طراحی شهری و حوزه فعالیت آن

### ۲-۱- تعاریف متقدم

خصیصه‌ی بخش و جزء گرایانه بودن، ویژگی عمده‌ی تعاریف اولیه (تعاریف متقدمان) از طراحی شهری بوده است (گلکار، ۱۳۹۱، ۹).

طراحی شهری در دوران اولیه‌اش از دیدگاه رشته‌ی معماری به عنوان معماری بزرگ یعنی واژه‌ای که به طور ضمنی این اندیشه را القاء می‌کند که طراحی شهری فعالیتی است محدود و خاص معدودی معماران بزرگ معرفی می‌گردید (گلکار، ۱۳۹۱، ۹).

بنابر یکی دیگر از تعاریف اولیه و غیرجامع، که عمدتاً از طرف معماران منظر مطرح شده است «طراحی شهری فضای بین ساختمان‌هاست». در این تعریف تأکید عمده به «فضایی بودن» طراحی شهری بوده است لیکن تعریف مزبور موفق به لحاظ نمودن جنبه‌های غیرفضایی همچون مشارکت و منظور کردن مردم و استفاده کنندگان در فرآیند تصمیم‌گیری و طراحی نمی‌شود (گلکار، ۱۳۹۱، ۱۰).

یکی از قدیمی‌ترین تعاریف طراحی شهری - به مفهوم معاصر آن - توسط کلارنس اشتاین (۱۹۵۵) پیشنهاد گردیده است. وی می‌گوید: «طراحی شهری هنر خلق ارتباط بین ابنیه با یکدیگر و همچنین خلق ارتباط بین ابنیه و قرارگاه طبیعی‌شان می‌باشد، به نحوی که امکان زندگی معاصر فراهم آید». این تعریف دربرگیرنده‌ی یکی از مفاهیم اصلی طراحی شهری یعنی مفهوم «ایجاد ارتباط» می‌باشد ولی علی‌رغم اشاره به یکی از خصایص مهم طراحی شهری، تعریفی غیرپویاست چرا که به سیر تحولات شهری و عامل «زمان» و دوره‌ی زمانی مورد نیاز تحقق برای آثار طراحی شهری توجهی نداشته است (گلکار، ۱۳۹۱، ۱۰).

گوت هایم (۱۹۶۳) «طراحی شهری بخشی از برنامه‌ریزی شهری است که با زیباشناسی سر و کار داشته و نظم و فرم شهر را معین می‌دارد.» معرفی طراحی شهری از طریق اشاره و تأکید بر خصلت زیباشناختی آن (گلکار، ۱۳۹۱، ۱۱).

راینر بنهام در کتاب خود با عنوان «کلان ساختار» با توجه به آگاهی فزاینده‌ای که در دهه‌ی ۱۹۶۰ میلادی از وجود شکاف میان رشته‌های معماری و برنامه‌ریزی در جامعه‌ی تخصصی ابراز می‌گردید، پیشنهاد می‌کند که رشته‌ی واسطه‌ای طراحی شهری «با موقعیت‌های شهری با مساحت حدود نیم مایل مربع سرو کار دارد.» بر اساس این تعریف، طراحی شهری به طراحی در موقعیت‌هایی در اندازه‌ی یک محله تفسیر می‌گردد (بزرگی موقعیت مداخله) (گلکار، ۱۳۹۱، ۱۴).

## ۲-۲- تعاریف متأخر

خصیصه‌ی جامع و کل‌گرا بودن، ویژگی عمده‌ی تعاریف متأخران از طراحی شهری بوده است (گلکار، ۱۳۹۱، ۴۱).

تعاریف و ویژگی‌های برشمرده شده از رشته طراحی شهری در دوران متأخر بیانگر تحولات مهمی نسبت به تعاریف ارایه شده در دوران اولیه‌ی این حرفه است. این تحولات عمدتاً عبارتند از: (گلکار، ۱۳۹۱، ۴۱)

- ارزیابی و بازشناسی نارسایی‌های تجارب دوران متقدم طراحی شهری  
- مطرح شدن بحران‌ها و ملاحظات زیست محیطی و الزامات آن برای طراحی شهری  
- مطرح شدن اختیارات و نظارت هر چه بیشتر برای شهروندان در شکل‌بخشی به محیط زندگی‌شان  
- ظهور گرایش‌های نوین فلسفی و معرفت‌شناختی در قلمرو فهم مقوله‌ی فضا  
در تعاریف متأخر از طراحی شهری، به دو نیروی فرهنگ و طبیعت به مثابه‌ی محوری‌ترین مؤلفه‌های شکل‌دهنده‌ی فرم شهر توجه خاص شده و گرایش‌های کالبدگرایانه‌ی افراطی و زیباشناختی سطحی نهفته در بطن تعاریف بخشی و جزءگرایانه دوران متقدم، مورد چالش قرار گرفته است. (گلکار، ۱۳۹۱، ۴۱)

جهت حصول اطمینان از جامعیت تعریف، برخی از صاحب‌نظران طراحی شهری را از طریق ارجاع به خانواده‌ای گسترده‌تر رشته‌ی طراحی معرفی نموده‌اند. مثلاً راپاپورت در مقدمه‌ی بحثی در خصوص طراحی شهری از یک منظر بسیار وسیع می‌گوید: طراحی عبارتست از هرگونه تغییر و دستکاری نمودن محیط کالبدی چهره‌ی کره‌ی زمین توسط انسان، از نظر راپاپورت طراحی شهری به مثابه‌ی سازمان دادن فضا، زمان، معنی و ارتباطات است (گلکار، ۱۳۹۱، ۴۳).

لینچ نیز مشابهاً طراحی شهری را از طریق ارایه‌ی یک تعریف کلی از مقوله‌ی طراحی معرفی می‌نماید: طراحی عبارتست از خلق تخیل فرم ممکن، که به قصد حصول اهداف انسانی، نظیر اهداف اجتماعی، اقتصادی، زیبایی‌شناختی و تکنیکی انجام شده باشد. طراحی شهری، نوعی از طراحی است که با فرم ممکن محیط شهری سرو کار دارد (گلکار، ۱۳۹۱، ۴۳).

در دوران متأخر به طور نسبی به طراحی شهری به عنوان امری پیچیده توجه بیشتری شده است. در این زمینه جان لنگ طراحی شهری را چنین تعریف می‌کند: «طراحی شهری هنر پیچیده‌ای است چرا که می‌بایست به طور همزمان در صدد حصول مجموعه‌ای از اهداف باشد.» طراحی شهری به عنوان هنر ایجاد ارتباط مابین عناصر مجموعه، دغدغه‌ی خاطر حرفه‌های متعدد و مختلفی است (گلکار، ۱۳۹۱، ۴۴).

بر اساس تعریف طراحی شهری بعنوان «خلق مکان»، طراحی شهری می‌باید فضاهای شهری، ساختمان‌ها، زیرساخت‌های حمل و نقل و فعالیت‌ها را درون مکان‌هایی با معنا و به خاطر ماندنی، تلفیق ساخته و به غنای زندگی فردی و جمعی کمک نماید (گلکار، ۱۳۹۱، ۴۵).

به طور اجمالی، در ادبیات نوین طراحی شهری باور بر اینست که «طراحی شهری خوب» با معنای بصری، کارآیی عملکردی و دسترسی گسترده به تغییرات در شهرها سرو کار دارد. طراحی شهری، نه به اصول کلی و جهان شمول و ضوابط طبیعی بلکه به خصوصیات و نیازهای خاص بومی استوار است. اگرچه طراحی شهری به شیوه‌های مختلف تجلی می‌یابد لیکن همواره تمرکز همیشگی آن بر کیفیت عرصه‌ی همگانی شهرهاست (گلکار، ۱۳۹۱، ۴۵).

سیر تحول در تعاریف ارائه شده از طراحی شهری در طی ۴ دهه‌ی گذشته نشان داد که علی‌رغم توجه روزافزون صاحب‌نظران متأخر به ارائه‌ی تعاریف کل‌گرایانه و جامع در مقابل تعاریف بخشی و جزء گرایانه‌ی دوران متقدم هنوز تعریف واحدی که به اتفاق آرا مورد پذیرش اهل حرفه قرار داشته باشد، ارائه نگردیده است (گلکار، ۱۳۹۱، ۴۷).

**منشأ اختلافات عمده در تعاریف طراحی شهری، تلقی گوناگون محققان از خصیصه‌های بنیادین طراحی شهری است (گلکار، ۱۳۹۱، ۴۸).**

\* برخی از تعاریف صاحب‌نظران در مورد طراحی شهری:

لوکوربوزیه: طراحی شهری عبارتست از ایجاد نظم و انضباط در محیط شهری.

تونی گارنیه: طراحی شهری عبارتست از سازماندهی به روابط بین عناصر شهری.

رایت: طراحی شهری را از دید یک نوع آزادی و دموکراسی جدید مطرح می‌کند.

بارنت: طراحی شهری عبارتست از یک سیاست عمومی در مورد فضا و شکل شهر.

محمود توسلی: طراحی شهری فرآیند سازمان یافتن هنر سه بعدی ساختار فضایی شهر مشتمل بر فضاهای عمومی است. در این جا مقصود صرفاً پرداختن به جنبه‌های شکلی نیست بلکه منظور ترتیب و تنظیم فعالیت‌های آمیخته با فضا به صورتی آراسته و مطلوب است.

جهان‌شاه پاکزاد: طراحی شهری فعالیتی است آگاهانه برای ارتقای کیفی شهرهای ما. طراحی شهری چیزی بیش از صحنه‌آرایی و تزیین صرف است. وظیفه‌ی طراحی شهری جسمیت دادن به ارزش‌ها، امکانات و محدودیت‌های جامعه است.

## خلاصه و نکات تکمیلی

\* زمینه‌های شکل‌گیری طراحی شهری :

۱. تاریخی ← شروع از بین‌النهرین، به وسیله‌ی سومری‌ها

زمینه‌های تاریخی شکل‌گیری طراحی شهری

ردیف	دوره‌ی تاریخی	ویژگی‌های دوره
۱	بین‌النهرین	• نظم ارگانیک
۲	مصر	• نظم ارگانیک
۳	یونان	• نظم از پیش اندیشیده شده (انواع نظم: هندسی، ریاضی، بصری) • شبکه شطرنجی • هنر عملی
۴	روم	• نظم خشک • شبکه شطرنجی • محورسازی مستقیم و طولانی • مقیاس ابرانسانی
۵	قرون وسطی	• نظم ارگانیک • شهرها تحت تاثیر مهمترین عامل نظم‌دهنده ← کلیسا
۶	رنسانس	• تجدید حیات نظم متفکرانه و از پیش اندیشیده شده • شبکه شطرنجی • مقیاس انسانی • اصول حاکم بر طراحی شهری ← اصول نظامی • شهر ← جنبه‌ی هنری و واحد معماری



<ul style="list-style-type: none"> <li>• نظم</li> <li>• مقیاس ابرانسانی</li> <li>• خیابان ← حقیقت و نماد باروک</li> </ul>	باروک	۷
---	-------	---

## ۲. آکادمیک ← شروع از ۱۹۶۰، دانشگاه هاروارد

### زمینه‌های آکادمیک شکل‌گیری طراحی شهری

ویژگی‌های هر تاریخ و دوره	تاریخ‌های مهم	ردیف
<ul style="list-style-type: none"> <li>• انقلاب صنعتی در انگلستان</li> <li>• اضافه شدن ۲ عنصر به شهر: ۱. راه آهن، ۲. کارخانه</li> <li>• از این زمان به بعد شهر به سرعت آلوده گشت و دیگر هنرمند سنتی قادر به نظم-دهی شهرها نبود و برای حل مشکل شهرها نیاز به رشته‌ی دانشگاهی حس شد.</li> <li>• تا قبل از این دوره ← مهمترین هدف طراحی شهری: زیبایی محیط</li> </ul>	۱۷۸۶	۱
<ul style="list-style-type: none"> <li>• ایجاد رشته‌ی "برنامه‌ریزی شهری" در دانشگاه هاروارد</li> </ul>	۱۹۲۹	۲
<ul style="list-style-type: none"> <li>• ایجاد "رشته‌ی طراحی مجموعه‌ها و مراکز شهری" در دانشگاه پنسیلوانیا ← توسط خوزه لوئیس سرت</li> <li>• تاسیس کمیته طراحی شهری توسط انجمن معماران آمریکا به منظور تهیه و نشر مقاله</li> </ul>	۱۹۵۷ (۱۹۵۹)	۳
<ul style="list-style-type: none"> <li>• ایجاد رشته‌ی "طراحی شهری" در دانشگاه هاروارد</li> </ul>	۱۹۶۰	۴
<ul style="list-style-type: none"> <li>• انقلاب صنعتی ← دوره جدید از بی‌نظمی</li> </ul>	قرن ۱۸	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• مدرنیست‌ها ← نظم‌دهی کمی به شهر</li> </ul>	اواخر قرن ۱۹ اوایل ۲۰	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• طراحان شهری ← نظم‌دهی کیفی به شهر</li> </ul>	اواسط قرن ۲۰ (۱۹۶۰)	

شکست جنبش معماری مدرن (جان لنگ)	علل پیدایش طراحی شهری
عدم توفیق حرفه‌ی برنامه‌ریزی شهری در ساماندهی شایسته‌ی محیط‌های مصنوع	
شکاف موجود در مرز مشترک مابین حرفه‌های معماری و برنامه‌ریزی شهری (مهم‌ترین علل و دلایل بنیادین پیدایش طراحی شهری)	

\* رشته‌ی طراحی شهری

<ul style="list-style-type: none"> <li>• خلاء موجود بین معماری و برنامه‌ریزی شهری</li> <li>• ارتقاء کیفیت زندگی انسان از طریق ارتقای کیفیت کالبدی محیط همگانی</li> </ul>	علل ظهور (علل متقدم)
<ul style="list-style-type: none"> <li>• اقتصادی ← مهمترین علل رواج و رونق طراحی شهری</li> <li>دیوید هاروی: رقابت فشرده‌ی بین شهرها</li> <li>ارتقا وضعیت اقتصادی شهر ↔ ایجاد یک سیمای شهری مطلوب</li> <li>• فرهنگی</li> <li>• سیاسی</li> </ul>	علل تداوم و گسترش (علل متاخر)

\* طراحی شهری ← تجلی به شیوه‌های مختلف، ولی تمرکز همیشگی بر کیفیت عرصه همگانی

\* منشاء اختلافات عمده در تعاریف طراحی شهری ← تلقی گوناگون محققان از خصیصه‌های

بنیادین طراحی شهری